

ASIL BAŞARI NEDİR?

Temmuz ayına iki haberle başladık. İlki “müjde” olarak duyuruldu. İkincisi ise elektriğe gelen yüzde 38’lik zamdı. “Müjde” Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından sosyal medya hesabından yapıldı. Şimşek “başardık” diye yazdı. Neydi başarılan? Türkiye “gri liste”den çıkarılmıştı. Gri liste’nin ne anlama geldiği sır değil. Bir ülke terörizmin finansmanı ve kara para aklama yönünden sakıncalı bulunduğu için listeye alınıyordu. Türkiye bu konulardaki sicilini bakılarak 2021 yılında listeye dahil edilmişti. Uluslararası kamuoyunda “utanç listesi” olarak da adlandırılan listeye dahil edilmesine sebep olan iktidarın, listeden çıkışı “müjde” olarak duyurmasının yarattığı tuhaflığın kendi hanesine nasıl bir not olarak düşüleceğinin tahmin edilmesi zor değil. Son yerel seçimlerde yurttaşların verdiği notun olumsuz olduğu görüldü. Gri listenin içerdiği geniş anlam, muhalif partiler tarafından yurttaşları ikna etmede kullanılan argümanlar arasında yer aldı. Hiç şüphe yok ki gri liste içte ve dışta, ekonomide ve sosyal hayatta, hukukta ve adalette gelişmiş ülkeler ortalamasının hayli gerisinde bulunan bir ülkeyi işaret ediyordu. Yerel seçim sonuçlarının belirleyicilerinden biri de bu oldu.

Ülkemizin gri listeye dahil edilmesine yol açan nedenlerin bütünlük arz ettiğini bilmek gerekiyor. Gri listeye taşıyan ekonomik ve uluslararası tercihlerin ülkemizin adaletten ve hukuktan uzaklaşmasıyla, halkın yoksullaşmasıyla, demokrasinin temel kabullerinin kulvar dışına itilmesiyle doğrudan ilişkisi bulunuyor. Güçlü ekonomiye ve demokratik geleneklere sahip hiçbir ülkenin gri listeye girmediğini not olarak düşmek gerekiyor.

Elektriğe gelen yüzde 38’lik zammın, elektrikle sınırlı kalmayacağı, zincirleme olarak hemen bütün mal ve hizmetleri tetikleyeceği açık olan başka bir durum. Bu, asgari ücretlilerin, emeklilerin maruz bırakıldığı muamele, acımasız yeni vergi paketi vb. ile birlikte değerlendirilince iktidarın ekonomik krizin faturasını halka yıkma “siyasetine” devam edeceği, ülkeyi gri listeye taşıyan “çaresizliğin” varlığını sürdüreceği anlaşıyor.

Toplumsal hayatın bütünlük arz ettiği gerçeğinin bizi taşıdığı noktada karşımıza deprem tehlikesi çıkıyor. Ülkemizin depremselliği malum; konuyla ilgili söylenecekler söylendi. Mevcut yapı stokunun olası depremde iyi sınav vermeyeceği de aşikâr. Yapı üretiminden denetimine, oradan inşaat

mühendislerinin süreçteki rolüne, mevzuattaki zaafılara, güçlendirme çalışmalarına kadar geniş yelpazeye yayılan sorunların çözümünün yolu güçlü ekonomiyle birlikte kaynakların hayatın güvenli hale getirilmesini sağlayacak doğrultuda kullanılmasından geçiyor. Karşımızdaki karanlık tablo, ülkenin ekonomik açıdan zayıflığı, kırılganlığıyla birlikte ülke kaynaklarının nasıl kullanılacağı ile doğrudan ilgisi bulunuyor. Ne yazık ki mevcut iktidarın tercihi bu doğrultuda değil.

Örneğin 2 Haziran ile 27 Haziran 2024’te İstanbul Küçükçekmece ve Bahçelievler’de depreme maruz kalmadan çöken binaların nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığımızı resmediyor. İki yıkımla da ilgili Şubemiz tarafından ayrıntılı açıklamalar yapıldı. Açıklamalardaki temel soru şuydu: Bırakalım İstanbul yapı stokunun depremde nasıl bir sınav vereceğine dair bilinmezliği, depreme maruz kalmadan çökme tehlikesi altında kaç bina bulunuyor? İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2019’dan beri 35 bin binada yapılan incelemede, 1556 binanın küçük depreme bile direnç gösteremeyeceği, 318 binanın kendi yükünü bile taşıyamayacak durumda olduğu açığa çıktı ki bu durum İstanbul merkezli bir seferberlik ilan edilmesini zorunlu kılıyor. Seferberlik tanımı, merkezi bütçe olanaklarının harekete geçirilmesi, merkezi ve yerel yönetim ile vatandaş işbirliğinin sağlanması, kentin deprem toplanma alanlarından ulaşım güzergâhlarına kadar hazır hale getirilmesi için toplumsal bir kalkışmayı içeriyor.

Türkiye’nin gri listeden çıkmasının “başarı” olarak kabul edilmesi, sorunun parçası olanların, hatta sorunu yaratımların çözümün parçası olamayacağı mottosu ile savuşturulabilir. Ancak savuşturulmayacak tek gerçek depreme bile maruz kalmadan yıkılan binaların varlığıdır. Başarı ancak vatandaşlarımıza güvenli konutlar sağladığımızda, kentimizi deprem tehlikesine hazır hale getirdiğimizde söz konusu olabilir. Ülkemizin başarı hikâyesi ancak böyle yazılabilir.

Zamanı geldiğinde verilecek müjdenin ilanı hiç şüphe yok ki on yıllardır soruna dikkat çeken, çözüm önerilerini kamuoyuyla paylaşan, konuyla ilgili defalarca bilimsel içerikli toplantılar düzenleyen, bilgi birikimini ülke ve insan yararına kullanmaya hazır inşaat mühendisleri ve onların örgütü İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yapılacaktır.

**TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**